

تقوی لباس ظاهر و باطن انسان است

استاد اخلاق گفت: امام صادق (ع) با تمسک به آیه ۲۶ سوره اعراف می‌فرماید: بهترین و زیباترین لباس برای یک فرد مؤمن، لباس تقوا است. انسان با نگاه کردن به نعمت‌های الهی متوجه نعمت برتر در مورد لباس می‌شود.

ایسنا/قم استاد اخلاق گفت: امام صادق (ع) با تمسک به آیه ۲۶ سوره اعراف می‌فرماید: بهترین و زیباترین لباس برای یک فرد مؤمن، لباس تقوا است. انسان با نگاه کردن به نعمت‌های الهی متوجه نعمت برتر در مورد لباس می‌شود.

آیت الله کمیلی در جلسه درس اخلاق در رابطه با شرح کتاب آداب نماز امام خمینی (ره)، عنوان کرد: پوشیدن لباس شهرت از نظر فقه اسلامی به کلی حرام است و انسان نباید در جامعه با پوشش‌های ظاهر شود که جلب توجه کند و انگشت نما خلق شود.

وی با بیان اینکه لباس ظاهر از لباس باطن حکایت می‌کند، اظهار کرد: خداوند در قرآن از تقوا به نام لباس یاد می‌کند و می‌فرماید: «وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ».

وی با اشاره به اینکه فلسفه پوشیدن لباس این است که برهنگی و عورت انسان، محفوظ بماند و دیده نشود، گفت: بدن و لباس باید تمیز باشد و در انظار عمومی نیز باید با لباس تمیز و مرتب ظاهر شد همانند ظاهر، در باطن نیز اخلاق رذیله و امور بسیاری است که باید پوشیده بماند. همان طور که لباس نمازگزار باید ظاهر باشد، رذایل موجود در باطن را نیز باید شست و شو داد تا باطن، پاک و طاهر شود.

وی با بیان اینکه یکی از اشتباهات بزرگ این است که انسان ظاهر خود را زینت دهد ولی باطنش را آراسته نکند و فاقد زینت‌های معنوی و لباس تقوی باشد، افزود: امام راحل (ره) می‌فرماید: «سالک الی الله را به حسب نشأت وجودی مکان‌هایی است که از برای هریک از آن‌ها آداب مخصوصه‌ای است که تا سالک به آن‌ها محقق نشود به نماز اهل معرفت نائل نمی‌شود».

وی اضافه کرد: امام خمینی (ره) به بیان سه نشئه انسان می‌پردازد، می‌گوید: نشئه ملکیه دنیویه ظاهره که مظهر آن حواس ظاهره و قشر ادنای آن بدن ملکیه است، نشئه برزخیه متوسطه که مظهر آن، حواس باطنیه و بدن برزخی و قالب مثالی است و نشئه غیبیه باطنیه که مظهر آن، قلب و شئون قلبیه است.

آیت الله کمیلی گفت: هر انسانی دارای سه عالم طبیعت، مثال و حقیقت است. اگر شخصی فقط به یک نشئه از آن سه نشئه توجه کند، کار عاقلانه‌ای انجام نداده است. انسان در عین پرداختن به امور ظاهری خود باید به فکر عالم مثال نیز خود باشد.

وی ادامه داد: عده‌ای برزخ خود را در همین عالم می‌گذرانند و منتظر نیستند تا فرا با رسیدن مرگ به عالم مثال و برزخ منتقل شوند؛ یعنی قبل از رسیدن به نفس مطمئنه در همین عالم با مجاهدت رذایل نفسانی، در حد یک نفس قدسیه، عالم برزخ و مثال خود را مشاهده می‌کنند. مکاشفات، تمثلات و رؤیت صور نشانگر حضور این افراد در عالم برزخ است.

وی بیان کرد: انسان به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر به این صور اهمیت نمی‌دهد. اگر فهم انسان نورانی شود و از عالم نفس بیرون بیاید، حقیقت فطریه در او ظهور می‌کند.

وی اظهار کرد: مقصود حضرت امام (ره) از بیان این سه نشئه تفهیم این مطلب است که هر نشئه‌ای، لباس مخصوص به خود را با شرایطی دارد که انسان باید به آن توجه کند و با مزین شدن به آن خود را زینت دهد.

آیت الله کمیلی افزود: انسان علاوه بر لباس ظاهری باید به لباس باطنی و معنوی نیز توجه کند؛ و عورات، اخلاق سوء و گناهان باطنی خود را با مجاهدت و مبارزه به لباس تقوایی و الهی مزین کند.

وی ادامه داد: امام صادق (ع) با تمسک به آیه ۲۶ سوره اعراف می‌فرماید: بهترین و زیباترین لباس برای یک فرد مؤمن، لباس تقوا است. انسان با نگاه کردن به نعمت‌های الهی متوجه نعمت برتر در مورد لباس می‌شود؛ از مفهوم لباس، ایمان قلبی و ایمان الهی حاصل می‌شود. چون به فرموده خداوند، لباس تقوا، بهترین لباس است. انسان نباید لباسی بپوشد که باعث ایجاد حالت کبر، خودنمایی و عجب در او شود.

آیت الله کمیلی گفت: همانطور که باید به مسائل روحی و باطنی توجه کرد باید به لباس ظاهری نیز توجه شود. این لباس، نعمتی از جانب خداست. توجه در این نعمت ظاهری باعث ایجاد محبت خدا در دل بنده می شود. انسان با تفکر در نعمت های الهی می تواند یک توجه خاصی نسبت به خدای منان، حنان، صاحب فضل و کرم پیدا کند و باعث نفوذ محبت او در دلش شود.

وی عنوان کرد: برهنگی بدن به وسیله همین لباس پوشانده می شود و این کرامت خاصی برای ذریه حضرت آدم (ع) است. در حالی که حیوانات فاقد آن هستند. این از لطف خداست که از نخ، پشم یا مواد دیگر لباسی دوخته می شود تا پوششی برای بدن باشد.

این استاد اخلاق و عرفان سپس به ذکر ابیاتی از دیوان پروین اعتصامی با موضوع «رفوی وقت» پرداخت و گفت:

پاره هر جامه را سوزن بدوخت * سوزنی صد رنگ پیراهن بدوخت

پاره جان در رگ و بند است و پی * سوزنش کی چاره خواهد کرد، کی

سوزنی باید که در دل نشکند * جای جامه، بخیه اندر جان زند

کاردانان چون رفو آموختند * پاره های وقت بر هم دوختند

عمر را باید رفو با کار کرد * وقت کم را با هنر، بسیار کرد

خیاط برای ترمیم و دوخت جامه از سوزن و صدها نخ رنگی استفاده می کند. جسم قالبی از موادی مانند گوشت، استخوان و غیره تشکیل شده است و جان و روح شما نیز با آن ترکیب شده است. آیا برای ترمیم روح و نفس آلوده شده با ردایل اخلاقی می توان از سوزن های ظاهری استفاده کرد یا این که به سوزن های باطنی بسیار محکمی نیاز است؟ این سوزن باطنی باید چهار شرط علمای اخلاق یعنی مراقبه، مشارطه، محاسبه و معاقبه را دارا باشد. یک سوزن قوی محکمی که در میدان مبارزه با نفس اماره نشکند. با سوزن های معنوی و سرزنش های نفس لوامه به تدریج عیوب نفس، ترمیم و رفو می شود. برای این منظور باید کاردان شد. باید نحوه پوشاندن و از بین بردن عیوب باطنی را فرا گرفت. باید آموخت که چگونه می توان با معنویات، عیوب باطنی را ترمیم و رفو کرد.

وی گفت: از منظر حضرت امام صادق «علیه السلام» بهترین لباس، لباسی است که انسان را از یاد خدا غافل نکند و به غیر مشغول نسازد. «حَیْرَ لِبَاسِکَ مَا لَا یَشْغَلُکَ عَنِ اللّٰهِ». لباس نباید قیمت هنگفتی داشته باشد که سبب ایجاد حسرت در دیگران شود. یا نباید لباسی را پوشید که خدای نکرده باعث ایجاد غرور، مباهات و تکبر شود.

وی ادامه داد: عرب های جاهلیت لباس های عربی بسیار بلندی می پوشیدند که روی زمین کشیده می شد. این هم نوع کبریایی برای آن ها بود که بعد قرآن راجع به آن ها فرمود: «بَا أَيْهَا الْمُدْبِرُ قُمْ فَأَنْذِرْ» تا آن جایی که می فرماید: «وَتَبَاکَ قَطْرٌ» که امام صادق (ع) در تفسیر این آیه فرمودند: لباس را کوتاه کن. پوشیدن لباس بلند مکروه است. لذا هر لباسی را نمی توان پوشید. باید لباس متواضعانه باشد نه خیلی بلند و نه خیلی کوتاه باشد.